

UKA 2015/47

Tillie Martinussen

**Apeqquteqaat aallaavigalugu inuit timimikkut innarluutillit uagut inuiaqatigiittut
pitsaanerusumik ilaatinneqalernissaat angusinnaaneripput apeqquteqaatigalugu
saqqummiussamik siunnersuut. Qanoq iliuuseqarnikkut ilumoortumik piviusorsiotumillu
inuit timimikkut innarluuteqartut innarluutilittut pillugit inatsisimmi pineqartut
ilinniartitaanermi aaqqissuussinermut kingornatigullu suliffeqarfinnut
isertinneqarsinnaappat? Qanoq ililluta ilinniartiitaanikkut aaqqissuussineq initunerusoq
aammalu suliffeqarfeqarneq inunnut timimikkut innarluuteqartunut periarfissii-neq
pilersissinnaavarput?**

(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuuteqartumut qujanaq qulequtaq
qaqimma, tamannami oqallisigissallugu pingaaruteqarpoq aamma maani Inimi.

Tunngaviusumik Demokraatin isumaqaarpugut inuiaqatigiinni isummersortarnerup
allangortinnissaal suleqatigiissutigisariaqaripput, siullerpaamillu suliarisariaqarparput inuit
innarluutilli inuiaqatigiinnut akuulersinnissaannut atukkat allangortinnissaat; ilanggullugu
inuussutissarsiornerup iluani aamma ilinniarfinni.

Politikerigut pisortat, inuussutissarsiorput aamma ilinniarfiit kaamisarneqareerput siusinaarluni
pensionisiaqartarnermut inatsisip iluarsartuunneqarneranut atatillugu.

Maannakkut tamatta apeqqutaaginnalerpugut atorfiit oqittut ineriertortinnissaasa ilinniarfiillu
peqataatitsisalernissaasa qularnaarnissaannut, minnerunngitsumillu innarluutillit
eqqarsartaatsimikkullu sanngiisortatta inuiaqatigiinnut akuutilernissaannut, tassa ulluni
naliginnarni peqataatilernissaannut.

Innarluutillit sorpassuupput taamaattumik aamma eqqaamasariaqarpoq, innarluutit
assigiinngitsut, inuit assigiinngitsut aamma neqeroorutit assigiinngitsut
assigiissarneqarsinnaanngimmata allatullu ajornartumik qularnaartariaqarmat
assigiinngiiaartitsisoqarnissaa soorlu aamma akuerisariaqaripput akuutitsiniarneq tamatigut
tamakkiisumik iluatsinnejcarneq ajortoq, kisianni uummateqaraanni akuersaarlunilu
sunarujussuaq anguneqarsinnaavoq.

Soorunami Nunani Avannarlerni peqatigiiffefarpoq kattuffeqlunilu
isumassarsiorfigisinnaasatsinnik aamma Naalagaaffeqatigiit iluanni. Assersuutigalugu
taasinnaavarput Danmarkimi aallartinneqarsimasoq K LAP, suliniut nuna tamakkerlugu
peqatigiiffiup LEV-p aallartitaraa. Nuna tamakkerlugu peqatigiiffik LEV nuna tamakkerlugu
peqatigiiffik namminersortuuvoq ilaasortaralugit inuit ineriertornermikkut inortut, ilaquqtat
allallu soqutiginnittut.

K LAP suliniutaavoq siunertaralugu inuit eqqarsartaatsikkut ajornartorsiutillit sulilersittarnissaat.

KLAP-mut aallaaviuvoq suliffeqarfiit pisariaqartitsinerat aamma inuit suliffiillu tulluussarneqartarput. Tamannali sioqqullugu Klap oqaloqatiginnittarpoq suliffiit Sulisoqarnermut Immikkoortortaqarfiiunik, toqqaasarpooq attaveqaatissamik ataatsimik arlariinnilluunniit sulisut malittarisassaannik aamma atorfinitisitoqartarpoq qaammammi ataatsimi naleqqussaanissamut piffissaliilluni, illuatungeriit imminnut nassaariniassammata.

Sulilersumut piumaasaqaatit arlaqarput; piffissaq eqqorlugu suliartortarnissaq pingaaruteqarpoq, suliffeqarusuttussaaq, tusarnaarluarsinnaassaaq aamma nammineerluni suliartorsinnaasariaqarpoq. Paarlattuanik peqatigiiffiup suliniutigaa, suliffinnut isumaqatigiissuteqartarnissaq, sumiiffinni suliffissarsiuussisarfinnik oqaloqateqartarnissamut ikuuttarnissaq imaluunniit ilaqtut, suliffiit imaluunniit inuit eqqarsartaatsikkut ajornartorsiutilli allatigut ikiortarnissaat.

Klap-p ilaatigut suleqatigai Muskesvindfonden, Landsforeningen LEV, Spastikerforeningen, ADHD-foreningen allarpassuillu aamma ataavartumik sulilersitsisarneq annertuumik iluatsitsiffiuniukuvoq.

Kalaallit Nunaanni taamaattumik ineriartortitsisoqarsinnaasuuppat assut torrallaasoqassagaluarpoq. Takorloorneqarsinnaavoq ilinniarnermut atatillugu atuarfinnik, ilinniarfinnik aamma peqatigiiffinik soorlu IPIS-mik, Inooqammik, Tusilartut peqatigiiffiaani allanillu peqatigiiffinik assigiinngitsunik innarluutilinnik sulisisunik suliffissarsiuussissarfiit naapeqateqartalernissaat tusarniarlugu inuit qassit sulilernissartik kissaatigineraat. Suliffiit ornigineqarput aamma siusinaarluni pensionisiallit qujarussisssagaluaqaat. Immikkooruteqarneq inuttut, sulisartutut imaluunniit inuiaqatigiinni allanut naleqqiulluni nalikinnerunermik, isumaqanngilaq.

Illuatungaani pineqarpoq innuttaasut, inuiaqatigiit inuussutissarsiortulluunniit ilikkartariaqarmassuk inuit innarluutillit, timikkut ineriartornikkulluunniit, tarnikkut allatigulluunniit ullutsinnut naliginnarnut ilaammata, akuutinneqartariaqarlutillu.

Uanga nammineq inuttut pitsaaneruvunga qanorluunniit innarluutilinnik tassannik ilisarisimasaqarama. Akimaneruvoq kikkut tamarmik assigiinnginnerat aamma tunuliaqutaavoq tamatta immikkut ataasiakkaarluta kiffaanngissuseqarsinnaanitsinnut, nunatsinni kikkut tamat oqartussaaqataanerisa ineriartornissaanut, inuiaqatigiit qanilaarsinnaanerannut aamma allaanerussuteqartoqarneranut malugineq ajukkatsinnut, innuttaasut innarluutillit eqqarsartaatsikkullu innarluutillit inuiaqatigiinnut ilaapput.

Kaassuartakkamik angallateqarneq, rullestativimik atuineq imaluunniit allamik atuineq issittumi oqittuunnaaneq ajorpoq taamaattumik aamma kommunini, ilinniarfinni aamma isumaginninnitsinni isumassuunitsinnilu eqqaamasariaqarparput ajornartorsiutitaqarsinnaammata inunniq aallerneq, angerlarsimaffimmut pulaarneq aamma atuarfinni peqataatitsiniarneq suliffimmilu.

Tigussaasummik pisortanit aallarniutigineqarsinnaavoq meeqqat atuarfiini immikkut perorsaanermut suliniuteqarnissaq qaarmarsaassutiginiarlugu paasissutissiissutiginiarlugulu inuit assigiinngitsunik innarluutillit. Immaqa Inerisaaviup pisortat suleqatigalugit kalaallisut qaammarsaassutunik videoliorsinnaavoq, minnernut atuakkiorsinnaavoq oqaluttuaralugu allaaneruneq aamma allaanermik isikkoqarneq.

Kammagiitta pillugu atuartitsineq malitseqartinneqarsinnaavoq suliniutinik tigussaasunik aallaavigalugu Naalagaaffit Peqatigiit Innarluutillit pillugit isumaqtigiissutaat.

Ilinniarnissamut piareersarfiiit isumagisariaqarpaat ilinniartut aalassarluttut isersinnaanissaat aamma pisortat ajornanngippat qularnaarsinnaavaat taakkununnga ikiutissat. Demokraatin eqquumiigaarput tapiitsunut, aamma isigiarsuttunut imaluunniit allannermut atuarsinnaanermullu ajornartorsiutilinnut nammattagaq IT-mik pineqartartoq Kalaallit Nunaanni suli equnneqanngimmat.

Pisortani aqutsisoqatigiinnik pilersitsisinnaanngilagut paasiniaasussanik, oqaloqatiginnittussanik aamma ujarlertussanik?

Demokraatin isumaqarput naapertorlugu qinigassaqarluarnissaq Kalaallit Nunaata siunissaanut pingaaruteqarluinnarpoq.

Taamattut oqaaseqarluta ullumikkut oqallinnej qutsatigaarput.